

Dret de la Comunicació i Deontologia Professional

Codi: 104770

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503868 Comunicació de les Organitzacions	FB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Jorge Pedemonte Marino

Correu electrònic: jorge.pedemonte@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

L'assignatura Dret de la comunicació i deontologia professional no necessita coneixements previs ja que és una assignatura de segon curs del Grau de Comunicació de les organitzacions. No obstant és recomenable repassar els coneixements adquirits en el Batxillerat o a les diferents assignatures de Grau relacionades amb les matèries històriques, polítiques, jurídiques o d'actualitat de l'àmbit de les Ciències Socials.

Tenir afició per la lectura i està atent als ritmes de la societat.

Objectius

La Universitat Autònoma de Barcelona va ser pionera en la inclusió d'assignatures de contingut jurídic en els plans d'estudi de les Ciències de la Comunicació.

L'assignatura té com a finalitat analitzar el fet que les organitzacions en l'àmbit comunicatiu es troben regides per un marc jurídic no només limitat a la normativa reguladora, sinó que, també, inclou l'aplicació i la interpretació per part dels tribunals, que en molts aspectes són els òrgans encarregats d'establir l'abast de la regulació jurídica, el que permet deduir la necessitat que els alumnes rebin una mínima formació en continguts jurídics. D'altra banda a part de la importància de comptar amb uns mínims coneixements jurídics per part dels professionals de la comunicació, el curs té com a finalitat que els i les estudiants adquireixen competències vinculades amb la deontologia professional dels comunicadors, els drets fonamentals i amb l'ordenament jurídic de la informació. Per això es realitza una introducció al Dret de la informació i comunicació i una aproximació teòrica i pràctica a la regulació jurídica i deontològica en aquest àmbit en el marc de les diferents tipologies de les organitzacions. També, l'assignatura introdueix a l'ordre i l'estructura normativa que afecten a les organitzacions en els seus aspectes tant comunicacionals com interns (protecció de dades, llei de transparència, etc...).

Es vol incidir en el coneixement de la llibertat d'expressió, d'informació i de comunicació com a drets fonamentals en una societat democràtica. Alhora es proporciona un coneixement del sistema jurídic

internacional, europeu, estatal i autonòmic i unes eines de recerca jurídica útils a l'hora de realitzar una activitat comunicacional.

L'assignatura pretén que s'adquireixin coneixements, habilitats i competències en tres àmbits:

- una introducció a l'ordre i estructura normativa que afecten a l'activitat del comunicador, és a dir, unes nocions bàsiques sobre l'ordenament jurídic i la regulació jurídica dels drets fonamentals.
- la regulació jurídica i deontològica en l'àmbit dels drets a la llibertat d'expressió i de comunicació de les organitzacions, fent un anàlisi de contingut pràctic.
- la regulació i autorregulació estatal i autonòmica de l'exercici de la professió de comunicadors.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Demostrar un coneixement adequat del món contemporani en les dimensions social, econòmica, política i cultural.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Treballar d'acord amb la deontologia professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Acceptar la discrepància i no menysprear altres persones, col·lectius o institucions per raó ideològica, de raça, gènere, discapacitat, etc.
2. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
3. Aplicar els principis deontològics i normatius a la producció i divulgació d'informació de l'organització.
4. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
5. Exposar per escrit i oralment la síntesi de les anàlisis realitzades.
6. Generar idees originals sobre el context jurídic i legal que afecta les organitzacions.
7. Interpretar i discutir documents sobre dret de la informació i deontologia professional.
8. Interpretar l'entorn jurídic i legal que li permet construir un pensament crític i generar idees originals sobre el context que l'envolta.
9. Planificar i executar treballs acadèmics en l'àmbit del dret de la comunicació i de la deontologia.
10. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
11. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
12. Reconèixer i descriure els codis ètics de les organitzacions tant en l'àmbit espanyol com en el de la Unió Europea.
13. Treballar de manera autònoma i, a partir del coneixement adquirit, resoldre problemes i prendre decisions estratègiques.

Continguts

Tema 1. Estat de Dret i sistema jurídic.

Tema 2. Els Drets fonamentals. Naturalesa i regulació.

Tema 3. La configuració constitucional del dret a la llibertat de comunicació: article 20 de la Constitució Espanyola.

Tema 4. Els límits dels drets fonamentals. Límits a la llibertat de comunicació.

Tema 5. Les organitzacions: públiques i privades. Nacionals i internacionals. Estructura i funcions.

Tema 6. La comunicació en les organitzacions: drets i deures. La veracitat, transparència, protecció de dades.

Tema 7. L'autoregulació i els còdis de conducta de les organitzacions.

Tema 8. La responsabilitat de les organitzacions. Civils, administratives, penals.

Tema 9. La responsabilitat individual del comunicador i la seva posició davant les organitzacions.

Metodologia

El procés d'aprenentatge es centra en el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant individual i grupalment, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les tècniques i les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1. Classes magistrals: on els estudiants aconseguixen a través de la transmissió de coneixements del professor les bases conceptuals de la matèria i el marc jurídic normatiu i jurisprudencial.

1.2. Clases de seminari: com espai d'aprenentatge a on els estudiants prenen un rol preferentment actiu per, amb el professor, analitzar i interpretar preguntes, qüestions o casos previament elaborats amb l'objecte de desenvolupar i consolidar el contingut essencial explicat en les classes teòriques.

2. Activitats supervisades: es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan a l'aula, amb la supervisió i ajuda del professor. Es tracta de trobar la solució d'algun supòsit pràctic a l'aula, elaborant fitxes de sentències i/o normativa o bé realitzar esquemes o escrits de redacció desenvolupant alguns aspectes de l'assignatura o realitzar lectures complementaries de monografies o articles doctrinals.

3. Activitats autònomes: es tracta d'activitats en les que l'estudiant s'organitza el temps i l'esforç de forma autònoma ja sigui de manera individual o grupal.

3.1 Estudi de l'assignatura.

3.2 Elaboració de documents d'activitats pràctiques que seran entregades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de rescensions crítiques de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o pel·lícules.

3.3. Recerca de bibliografia, jurisprudència i materials per a la resolució dels casos pràctics per complementar les qüestions teòriques.

3.4. Elaboració de treballs de curs, informes, etc..

L'assistència als seminaris, excepte causa justificada, serà obligatoria pels estudiants.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	15	0,6	3, 5, 7, 8, 12
Seminaris i classes pràctiques	30	1,2	1, 3, 5, 7
Tipus: Supervisades			
Elaboració de fitxes, de pràctiques i d'esquemes o escrits	5	0,2	3, 5, 9, 13
Tutories	5	0,2	1, 5, 9, 13
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació i bibliografia	5	0,2	3, 8, 9, 12, 13
Estudi i lectura de textos	19	0,76	3, 8, 9, 12, 13
Redacció de treballs	10	0,4	3, 5, 6, 8, 9, 12, 13

Avaluació

AVALUACIÓ CONTINUADA

Activitats

Les competències d'aquesta assignatura s'avaluaran mitjançant les següents activitats:

- Prova final de conjunt (examen final) a desenvolupar-se en la data establerta al Calendari de l'assignatura. L'equip docent indicarà el format d'aquesta prova, que podrà ser escrita o oral. A aquesta part de l'avaluació continuada li correspon un 50% de la nota final de l'assignatura.

- Un mínim de dues activitats d'avaluació de caràcter pràctic. A títol orientatiu, aquestes activitats poden consistir en examen parcial (no alliberador de matèria), casos pràctics, informes, ressenyes, escrits jurídics, dictàmens, treballs d'investigació, entre altres activitats. Les activitats seleccionades podran realitzar-se, de manera individual o en grup, segons ho disposi l'equip docent. A aquesta part de l'avaluació continuada li correspon un 40% de la nota final de l'assignatura.

- Assistència i participació a classe. Es tracta de participació activa al llarg de l'assignatura, de qualitat, jurídicament fonamentada, adequada i pertinent als temes tractats, i diferent a la realitzada en les classes de seminari / pràctiques. A aquesta part de l'avaluació continuada li correspon un 10% de la nota final de l'assignatura.

Notes

Cadascuna de les activitats de l'avaluació continuada ha de tenir una nota mínima de 3,5 sobre 10, per poder sumar i fer nota mitjana a l'avaluació continuada.

La nota de l'avaluació continuada serà el resultat de la suma de les activitats, sempre que s'obtinguin les notes mínimes exigides per sumar. Per aprovar l'avaluació continuada la nota mitjana ha de ser de 5 sobre 10 o superior.

Recuperació

Si un/una estudiant no supera l'avaluació de l'assignatura, amb una nota mínima de 5 sobre 10, es podrà presentar a un examen de recuperació final a la data indicada al Calendari de l'assignatura. La re-avaluació només podrà realitzar-se si l'alumne ha seguit l'avaluació continuada. Amb independència de la nota obtinguda a la prova de re-avaluació, en cas de superar-se, l'assignatura quedarà aprovada amb un 5 sobre 10.

Qualsevol estudiant que copiï o intenti copiar en qualsevol de les activitats d'avaluació tindrà un 0 en la prova. Qualsevol estudiant que presenti una pràctica o activitat en què es detecti que hi hagué plagis o qualsevol altre frau acadèmic, obtindrà un 0 i serà amonestat o amonestada. En cas de reiteració de la conducta, la / l'estudiant suspendrà l'assignatura. Aquestes mesures es prendran sense perjudici de les mesures disciplinàries corresponents, d'acord amb la Normativa acadèmica vigent.

Si durant la correcció de qualsevol activitat o treball es tenen indicis que s'ha emprat l'assistència d'eines d'intel·ligència artificial, el professor podrà complementar l'activitat amb una entrevista personal per corroborar l'autoria del text.

Si concorren circumstàncies extraordinàries sobrevingudes que impedeixin el desenvolupament normal de l'assignatura, el professorat podrà modificar tant la metodologia com l'avaluació de l'assignatura.

AVALUACIÓ ÚNICA

Activitats

L'avaluació única d'aquesta assignatura, per l'alumnat que se'n hagi acollit, consisteix en les següents evidències:

- Prova final de conjunt (examen final) a desenvolupar-se en la data establerta al Calendari de l'assignatura. A aquesta part de l'avaluació li correspon un 50% de la nota final de l'assignatura.

- Treball d'assignatura. A l'inici del curs es plantejarà un treball sobre alguns dels temes de l'assignatura. La data límit de lliurament del treball és el dia de l'examen final de l'assignatura, d'acord amb el calendari establert. A aquesta part de l'avaluació li correspon un 50% de la nota final de l'assignatura.

Notes

Cadascuna de les activitats de l'avaluació ha de tenir una nota mínima de 3,5 sobre 10, per poder sumar i fer nota mitjana a l'avaluació.

La nota de l'avaluació serà el resultat de la suma de les activitats, sempre que s'obtinguin les notes mínimes exigides per sumar. Per aprovar l'avaluació la nota mitjana ha de ser de 5 sobre 10 o superior.

Recuperació

Si un/una estudiant no supera l'avaluació de l'assignatura, amb una nota mínima de 5 sobre 10, es podrà presentar a un examen de recuperació final a la data indicada al Calendari de l'assignatura. A més de l'examen final, la re-avaluació es condicionarà a la presentació del treball d'assignatura amb les esmenes indicades pel professor, en cas que aquesta part de l'avaluació es consideri no apta. Amb independència de la nota obtinguda a la prova de re-avaluació, en cas de superar-se, l'assignatura quedarà aprovada amb un 5 sobre 10.

Qualsevol estudiant que copiï o intenti copiar en qualsevol de les activitats d'avaluació tindrà un 0 en la prova. Qualsevol estudiant que presenti una pràctica o activitat en què es detecti que hi hagué plagiat o qualsevol altre frau acadèmic, obtindrà un 0 i serà amonestat o amonestada. En cas de reiteració de la conducta, la / l'estudiant suspensarà l'assignatura. Aquestes mesures es prendran sense perjudici de les mesures disciplinàries corresponents, d'acord amb la Normativa acadèmica vigent.

Si durant la correcció de qualsevol activitat o treball es tenen indicis que s'ha emprat l'assistència d'eines d'intel·ligència artificial, el professor podrà complementar l'activitat amb una entrevista personal per corroborar l'autoria del text.

Si concorren circumstàncies extraordinàries sobrevingudes que impedeixin el desenvolupament normal de l'assignatura, el professorat podrà modificar tant la metodologia com l'avaluació de l'assignatura.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen Final	50%	7	0,28	3, 5, 6, 7, 8, 12, 13
Participació activa i qualitat de les intervencions en els debats i discussions diferents a les realitzades en els seminaris/pràctiques	10%	16	0,64	4, 5, 6, 7, 10, 11, 13
Realització de pràctiques individuals o en grup: Avaluació continuada	40%	38	1,52	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA

- Ignacio BEL, Loreto CORREDOIRA, *Derecho de la información. El ejercicio del derecho a la información y su jurisprudencia*, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, 2015

- Carolina BLASCO, *El derecho a la cláusula de conciencia de los profesionales de la información*, Editorial Bomarzo 2009.

- Lluís DE CARRERAS i altres. *Règim jurídic de la comunicació*. Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona

- Lluís DE CARRERAS. *Las normas jurídicas de los periodistas. Derecho español de la información*. Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona.

- Juan Carlos GAVARA, Josu DE MIGUEL; Sabrina RAGONE, S. (eds.) *El control de los cybermedios*, Barcelona, J.M.Bosch, 2014.

- Juan Carlos GAVARA; Josu DE MIGUEL.; Daniel CAPODIFERRO, D. (eds.) *El control judicial de los medios de comunicación*, Barcelona, J.M. Bosch, 2015

- Nuria SAURA. *Libertad de expresión y derecho a promover y proteger los derechos humanos*, Barcelona, J.M. Bosch, 2015

- Antonio TORRES DEL MORAL, A.(dir.) *Libertades informativas*, Colex.

- María Jesús GARCÍA MORALES, "La prohibición de la censura en la era digital", *Teoría y realidad* nº31, 2013.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA:

Es proporcionarà durant el curs.

Programari

S'utilitzarà durant la realització de l'assignatura el Campus Virtual i l'Aula Moodle. A través d'ell el professorat informarà de totes les qüestions referents a l'assignatura.

S'estarà atent als ritmes socials per comentar a classe les repercussions jurídiques i deontològiques resultants.